

THE DIMENSION OF SOCIAL CHANGE THROUGH SOCIAL MEDIA: A PERSPECTIVE FROM EDUCATIONAL SCIENCES

Remziye TERKAN

Cansu Meryem BİRİNCİ

Received (First): 18.12.2023 Accepted: 06.02.2024

Citation/©: Terkan, R. & Birinci, C. M.. (2024). The dimension of social change through social media: A perspective from educational sciences, *Journal of Advancements in Education*, 2(1), 42-55.

Abstract

Social media has emerged as a profound phenomenon, significantly impacting individuals as a means of communication in contemporary society. Beyond serving as a communication tool, this digital platform holds substantial importance in the realms of education and relationships. This article aims to elucidate the effects of social media on education and relationships through the lens of educational sciences. Facilitating constant interaction, social media enables individuals to carve out a space for themselves in the digital media landscape. However, this dynamic also transforms communication habits and intensifies individuals' dependence on social media. The power of reaching broad audiences influences diverse cultures and induces behavioral changes, thereby complicating interpersonal relationships. Social media not only influences interactions between individuals but has also become a global force by shaping social, cultural, and political movements. Nevertheless, this control potential also harbors the risk of being utilized as a tool for manipulation. While amplifying the potential for shaping information flow and values, it simultaneously brings about associated risks. In the realm of education, social media plays a pivotal role by offering advantages such as information sharing, student interaction, and opportunities for global learning. However, alongside these benefits, awareness of challenges like students' attention distraction, information reliability, and virtual bullying is essential. This study endeavors to examine social media from the perspective of educational sciences, shedding light on its impact on communication, education, and relationships. Considering the advantages and disadvantages of social media in education, increasing societal awareness is crucial for its conscious utilization. This awareness, in turn, can enhance the positive effects of social media in education while minimizing potential risks.

Keywords: Change, communication, development process, educational sciences, interaction, social media.

EĞİTİM BİLİMLERİ PERSPEKTİFİNDE SOSYAL MEDYANIN SOSYAL DEĞİŞİME KAZANDIRDIĞI BOYUT

Remziye TERKAN¹

Cansu Meryem BİRİNCİ*²

Makale İlk Gönderim Tarihi: 18.12.2023 Makale Kabul Tarihi: 06.02.2024

Atıf/©: Terkan, R. & Birinci, C. M. (2024). Eğitim bilimleri perspektifinde sosyal medyanın sosyal değişime kazandırdığı boyut, *Journal of Advancements in Education*, 2(1), 42-55.

Özet

Sosyal medya, günümüzde bireylerin iletişim aracı olarak hayatlarını derinden etkileyen bir fenomen haline gelmiştir. Bu dijital platform, sadece iletişim aracı olmanın ötesinde, eğitim ve ilişkiler üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Bu makale, sosyal medyanın eğitim bilimleri perspektifinden incelenerek, bu platformun eğitim ve ilişkilere olan etkilerini açıklığa kavuşturmayı amaçlamaktadır. Sosyal medya, bireylerin sürekli etkileşim içinde olmalarını sağlayarak dijital medya dünyasında kendilerine yer bulmalarını kolaylaştırmaktadır. Ancak, bu durum iletişim alışkanlıklarını dönüştürmekte ve bireylerin sosyal medyaya bağımlılıklarını artırmaktadır. Geniş kitlelere ulaşma gücü, farklı kültürleri etkisi altına almakta ve davranış değişikliklerine yol açmaktadır, bu da ilişkileri karmaşıklaştırmaktadır. Sosyal medya, sadece bireyler arasındaki etkileşimi değil, aynı zamanda sosyal, kültürel ve siyasal hareketleri etkileyerek küresel bir güç haline gelmiştir. Ancak, bu kontrol aynı zamanda manipülasyon amacıyla kullanılabilen bir araç olma potansiyelini beraberinde getirmiştir. Bu durum, bilgi akışını ve değerleri şekillendirme potansiyelini artırmakla birlikte, riskleri de beraberinde getirmektedir. Sosyal medyanın eğitimdeki rolü, bilgi paylaşımı, öğrenci etkileşimi ve global öğrenme fırsatları gibi avantajlar sunmaktadır. Ancak, bu avantajlarla birlikte öğrencilerin dikkat dağınıklığı, bilgi güvenilirliği ve sanal zorbalık gibi sorunlara karşı da duyarlılık gerekmektedir. Bu çalışma, sosyal medyanın eğitim bilimleri perspektifinden incelenerek, iletişim aracı olarak sosyal medyanın eğitim ve ilişkilere olan etkilerini anlamaya yönelik bir çaba içermektedir. Sosyal medyanın eğitimdeki avantajları ve dezavantajları göz önüne alındığında, bilinçli bir şekilde kullanılması ve bu platformun sağladığı fırsatların en iyi şekilde değerlendirilmesi için toplumsal farkındalığın artırılması gerekmektedir. Bu bilinç, sosyal medyanın eğitimde olumlu etkilerini güçlendirirken, olası riskleri minimize etmeye katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Değişim, eğitim bilimleri, etkileşim, gelişim süreci, iletişim, sosyal medya.

1. GİRİŞ

Eğitim bilimleri perspektifinden bakıldığında, sosyal medya günümüzde bireylerin iletişim aracı olarak hayatlarını derinlemesine etkileyen önemli bir fenomen haline gelmiştir. Bu dijital platform, sadece bireyler arasında iletişimi kolaylaştırmakla kalmayıp, aynı zamanda eğitim ve ilişkiler üzerinde de etkili olmaktadır. Bu makale, sosyal medyanın eğitim bilimleri bağlamında incelenerek, bu platformun eğitim ve ilişkilere yönelik etkilerini anlamayı hedeflemektedir. Sosyal medya, bireylerin sürekli etkileşim içinde olmalarını sağlayarak dijital medya dünyasında kendilerine yer bulmalarını kolaylaştırmaktadır. Ancak, bu durum iletişim alışkanlıklarını

¹Remziye TERKAN, Prof. Dr., K.K.T.C. Yükseköğretim Planlama, Denetleme Akreditasyon ve Koordinasyon Kurulu YK Üyesi

²Cansu Meryem BİRİNCİ, Dr., Onbeş Kasım Kıbrıs Üniversitesi, cm.birinci@onbesku.edu.tr, *Sorumlu yazar

dönüştürmekte ve bireylerin sosyal medyaya olan bağımlılıklarını artırmaktadır. Geniş kitlelere ulaşma gücü, farklı kültürleri etkisi altına almakta ve davranış değişikliklerine yol açmaktadır, bu da ilişkileri karmaşıklaştırmaktadır.

Sosyal medyanın eğitim bilimleri odaklı etkilerini anlamak adına beş farklı başlık altında detaylı bir inceleme yapılacaktır. Her bir başlık, sosyal medyanın eğitimdeki rolünden küresel hareketlilik üzerindeki etkilerine kadar geniş bir perspektifi ele alacaktır. Bu başlıklar altında, sosyal medyanın sağladığı avantajlar ve beraberinde getirdiği dezavantajlar, eğitimdeki katkıları, küresel düzeydeki etkileri ve diğer önemli boyutlar detaylı bir şekilde incelenecektir. Bu makale, sosyal medyanın eğitim ve ilişkilerdeki rolünü anlamak ve bu alandaki gelişmeleri eğitim bilimleri bağlamında değerlendirmek için bir temel oluşturmayı amaçlamaktadır.

1.1. Genel Bakış

Yazılı iletişim, yazının icadı ile yazılı başlayarak günümüze kadar teknolojinin gelişim ve değişimiyle şekillenmiş, sosyal medyanın ortaya çıkışı ile de yeni bir boyut kazanmıştır. İnsanın en temel ihtiyaçlarından biri olan iletişim, yaşam döngüsünün temel bir bileşeni olarak varlığını sürdürmektedir. Geçmişten günümüze çeşitli iletişim biçimleri ve araçları kullanılarak sağlanan iletişim, yaşam döngüsünün temel bir bileşeni olarak varlığını sürdürmektedir. 2000’li yıllarda birçok sosyal ağ siteleri ile sosyal medya kavramını gündeme getirmiştir.

Sosyal medya, web 2.0 tabanlı dijital alanlarda bireyleri bir araya getiren küresel bir iletişim aracıdır. Bu platform, bireyler, topluluklar, kurumlar ve toplumlar arasındaki mesafe ortadan kaldırarak etkileşimi arttırmaktadır. Geleneksel medyanın yerini yeni medya almış, teknolojinin ilerlemesiyle ortaya çıkan iletişim ortamları yeni medya olarak isimlendirilmiştir. “Yeni medya, hızın ön plana çıktığı, coğrafik ve demografik anlamda kapsanan alanın genişlediği, iletişimde uzak mesafelerin engel oluşturmadığı, iletilerin kitleler tarafından seçilip, ayıklanıp gönderilebildiği, büyük bir bellek kapasitesinin söz konusu olduğu iletişim biçimi olarak tanımlanmaktadır” (Aktan, 2017, s. 49). Özetle, bu yeni medya, hızın öne çıktığı, coğrafik sınırların genişlediği, iletilerin seçilip, ayıklanabildiği bir iletişim biçimi olarak tanımlanmaktadır.

Teknolojinin hızlı gelişimi, iletişimi sosyal medya aracılığıyla daha hızlı ve etkili hale getirerek yaşamın temposunu arttırmıştır. İletişim, artık anında kurulabilir, mesajlar hemen alınıp saklanabilir, yanıtlanabilir ve bu yanıtlar diğer kullanıcılar tarafından yorumlanabilir. Sosyal medyanın sağladığı bu eşzamanlı sesli ve görüntülü iletişim imkânları, iletişimi sanal dünyadan gerçek dünyaya taşımıştır. Bu gelişim, sadece bireylerin ve toplulukların iletişimini değil, aynı zamanda kurumların ve işletmelerin pazarlama stratejilerini de etkilemektedir.

Günümüzde bireyler ve toplumlar, internet teknolojisinin getirdiği sosyal medya aracılığıyla yeni bir iletişim medyası ve küresel etkileşim süreci içerisinde dirler. Sosyal medya aynı anda milyonlarca insanı etkileşime geçirerek yerel bir haberin ulusal hatta evrensel boyuta taşınmasını sağlamaktadır (Alav, 2020). Bu durum toplumsal yapıların küresel düzeydeki etkileşimini göstermektedir.

Teknoloji, kitle iletişim araçlarını geliştirmiş ve geniş izleyici kitlesini ideolojik ve kültürel olarak etkilemiştir. Sosyal medya, güncel haberlerden, popüler bilgilere, eğlenceye, spora kadar birçok konuya anında erişim sağlamaktadır. Yeni medya olarak tanımlanan sosyal medya kültürü,

düşünceyi ve inanışları etkileyerek ilişkilerdeki dinamiklere yön verebilmektedir. Bu platform, iletişimi hızlandırarak yenedünya düzenini oluşturan ve şekillendiren bir kültür haline gelmiştir.

1.2. Sosyal Medya

Sosyal medya, bireylerin duygu, düşünce ve deneyimlerini paylaşmak üzere çevrimiçi platformlarda iletişim kurdukları bir araçlar seti olarak tanımlanabilir. Ayrıca, zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın çift yönlü iletişime imkan tanıyan bir çevrimiçi iletişim platformu olarak da nitelendirilebilir. “Mobil iletişim teknolojileri sayesinde sosyal medya, her an her yerde ulaşılabilir ve kullanılabilir bir konuma gelmiştir. Bunun sonucunda kullanıcılar anlık paylaşımlar gerçekleştirmeye başlamıştır” (Aktan, 2017, s.56). Sosyal medyada bireyler, herhangi bir konuda kişisel kullanım ve paylaşımın yanı sıra çevrimiçi gruplar oluşturabilir, kişisel mesajlar ve markalarını oluşturabilirler. Ayrıca, kişiler arası, gruplar arası ve kurumlar- işletmeler arasında bilgi alışverişinde bulunabilir ve hizmet sağlanmasına katkıda bulunabilirler.

İnternet, bir bilgisayar ağı olmanın ötesinde bir kitle iletişim aracıdır. İnternet, bireylerin, kurumların ve işletmelerin iletişim kurmasına imkân tanıyan bilgisayarlar ve farklı işletim sistemlerini içerir. İletişim kurma ve haberleşme temel işlevlerinden ikisidir. İnternet, yıllardır görülmeyen kişilere ulaşmayı, yeni dostluklar kurmayı, farklı kültürleri keşfetmeyi ve bilgi sahibi olmayı sağlar. İnternet, yaşamın tüm alanlarına kolay erişim sağlar. Örneğin, oturduğunuz yerden alışveriş yapabilir, seyahat ederek farklı ülkeleri ve kültürleri tanıyabilir, müzik dinleyebilir, kişilerle sözlü ve yazılı tartışmalara katılabilirsiniz. Küreselleşmenin güçlü bir destekçisi olarak kabul edilen internet, aynı zamanda yaşamın en önemli kaynaklarından biri haline gelmiştir. Davran'ın ifadesiyle internetin gelişmesiyle birlikte birçok sosyal ağ ortamı ortaya çıkmıştır. Sosyal medya kavramı da bu yeni ortamlardan biridir. “Sosyal medya, internet ve internet araçlarının alt yapısı olmadan var olması mümkün olmadığından, sosyal medya, sosyal medyanın değer zincirinin ilk destekleyici bileşeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel olarak sosyal medyayı tanımlamak gerekirse, internete bağlı bir veri sunucuları ağı olarak tanımlanabilir” (Davran, 2020, s. 33). Küresel hâkimiyetin altyapısı olan internet, sosyal medya ile geleceği şekillendirir bir duruma gelmiştir. Sosyal medya, yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmiş, kitleleri sosyal, kültürel, psikolojik ve ekonomik açılardan etkilemiştir.

1.2.1 Sosyal Medyanın İlişkilere Yansımaları

Sosyal medya, küresel düzeyde artan rekabetin ve hareketliliğin ortasında etkin bir şekilde kendini gösteren bir araç haline gelmiştir. İşletmelerin pazarlama çalışmalarından marka oluşturmaya, tüketici kitlesini müşteri kitlesine dönüştürme çabalarına kadar, sosyal medyanın etkisi internet aracılığıyla birçok alanda gözlemlenmektedir. İnternet altyapısının sürekli iyileştirilmesi ve internetin kolayca erişilebilir olması sayesinde birçok faaliyet aktif olarak internet üzerinden gerçekleştirilmektedir. Geleneksel olarak yapılan işler, dijital bir hale gelmiş ve dijital ticaret, online bankacılık işlemleri, çeşitli hizmetlerin online olarak sunulması gibi faaliyetler artık mobil cihazlarla ve coğrafi sınırları aşarak gerçekleştirilebilmektedir. Bostancı'nın ifadesiyle, “günlük yaşamda sıkça gerçekleşen faaliyetlerin internet aracılığıyla yapılabileceği yeni bir yaşam biçimine dikkat etmek” önemli bir noktadır (Bostancı, 2015, s.50).

Günümüzde neredeyse her evde internet bağlantısı bulunmaktadır. İnternet, iletişim kurma imkanı tanıdığı gibi bireyleri sadece aile ve arkadaşlarıyla değil, iş yerleriyle de bağlantı içinde

tmaktadır. İnternet kullanımı önceden gençler arasında daha yoğun olsa da günümüzde orta yaş ve orta yaş üstü bireylerin de etkin bir şekilde interneti kullandığı gözlemlenmektedir.

İnternet, mesafeleri ortadan kaldırarak sosyal ilişkilerin kurulmasına olanak sağlamaktadır. Aynı zamanda internet, yabancı kişiler arasında gerçek veya yapay arkadaşlıklar kurulmasına olanak tanımaktadır. Ancak, bazı eleştirmenlere göre, internet yüz yüze iletişimin çekiciliğini azaltmakta ve karşılıklı etkileşimin gücünü zayıflatmaktadır. Kirel ve arkadaşlarının (2004) araştırmasına göre, yoğun internet kullanımı aile ile iletişimi azaltmakta, çevredeki arkadaşlarla birlikteliği azaltmakta, yalnızlığı artırmakta ve depresyona neden olabilmektedir.

İnternetin bireylerin iç dünyasına ve aile-çevre ilişkilerine etkisinin yanı sıra, iş dünyasında da piyasa kullanımında etkileri bulunmaktadır. İnternetin yaşamı etkilediği gibi, kullanım çeşitliliği ve etkileri açısından da çeşitlenmektedir. Gümüş, Güngör ve Bilim'in yaptığı bir araştırmaya göre, internet kullanımı giderek artmış ve bu kullanımın %98.4'ü evden, %23.8'i okul ve işten, %19.0'ı internet kafelerden ve %2.4'ü cep telefonları üzerinden (3G, WIFI) gerçekleşmiştir. İnternet bağlanma sıklığı incelendiğinde, gün boyunca %45.2, her gün bir kez %31.0 ve günde birkaç kez %23.8 oranında olduğu gözlemlenmiştir (Gümüş vd., 2014).

Sosyal medya, teknolojinin gelişimi içinde önemli bir gelişme olarak öne çıkmaktadır. İnternetin evrimiyle başlayan Web 1.0 dönemi, daha sonra Web 2.0 olarak adlandırılmış ve kullanıcıların kendi içeriklerini paylaşmalarına ve mevcut içerik üzerinde kontrol sahibi olmalarına olanak tanımıştır. Genç'in (2010) ifadesiyle, "2000'lerin ilk yıllarında kullanılmaya başlanan ve 2004'te Web 2.0 adını alan gelişmeler sayesinde internet kullanıcıları, kendilerine ait içerikleri kolayca internette paylaşmaya ve mevcut içerik üzerinde de yetki sahibi olmaya başlamıştır" (s.486). Web 2.0, sınırsız bilgi üretimi ve erişimine olanak tanıyarak, sınırlı bilgi paylaşımının yerine getirdiği sınırsız bilgi üretimi ve paylaşımı ile dikkat çekmiştir. Web 3.0, semantik web ve yapay zekâya odaklanmıştır, Web 4.0 ise tamamen yapay zekânın hâkim olduğu, gerçek dünyanın internete ve bilgisayara taşındığı bir sistem olarak öngörülmektedir (Gezgin, 2018).

Sosyal medya, birçok farklı kullanım amacına hizmet etmekle birlikte, bu amaçlar kişilerin özelliklerine göre değişmektedir. İlgi, tatmin ve doyum, kişileri memnun eden alana bağlı olarak farklılık gösterdiği için sosyal medya kullanımı da bu yönde şekillenmektedir. Sosyal medya, bazıları için bir kaçış alanı olabilirken, diğerleri için yeni sosyal çevrelere açılma ve izleyici kitlesini genişleterek takipçi sayısını artırma aracı olarak görülmektedir.

Sosyal medya ağları, internetin temel rol oynadığı bir yapıya sahiptir. Çevrimiçi sosyal ağlardaki artış, bireyleri, bilgi, duygu ve düşüncelerini paylaşmak için bir araya getirir. Sosyal medya, internet üzerinden içerik üretmeye ve paylaşmaya olanak tanıyan etkileşimli bir yapıya sahiptir (Özüpek, 2018).

Sosyal medyanın medya sektöründeki üretici ve tüketici hareketlerini etkileyen stratejik bir pazarlama kanalı olduğu günümüzde giderek daha fazla kabul görmektedir. Sosyal medya, reklam iletişimi çalışmalarını içerir ve sosyal medya ağlarındaki kullanıcı sayısının artması ve bu kullanıcılar hakkında sağlanan bilgi artışı, bu ağların pazarlama gücünü artırmıştır. Bu nedenle işletmeler için sosyal medyada reklam yapmak kaçınılmaz hale gelmiştir (Şengül, 2017). Sosyal medya pazarlaması, işletmelerin birçok platformda varlık göstermelerine, kendilerini

tanıtımlarına ve satış marjlarını yükselterek hedef kitleleri ile bağlarını güçlendirmelerine olanak tanır.

İletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte, bireyler ve kurumlar, sosyal medyanın bazı etkinliklerinin farkında olabilirken, diğer etkinliklerin farkında olmayabilirler. Bu farkındalık eksikliği, ilgisizliğe ve belirli olayların gözden kaçırılmasına yol açar. Kaçırılan olaylar ve mesajlar, bireyleri yeni iletişim portallarına yönlendirir. Bu portallar, kişilere ve kurumlara farklı kültürler, anlayışlar, düşünceler, fikirler ve bilgi akışları sunar. Sosyal medya ile iletişim ağları, kişileri ve kurumları büyük değişimlere sürükler, yaşam tarzlarını ve iş yapma şekillerini önemli ölçüde etkiler.

Günümüz çocukları, dijital dünya çocukları olarak tanımlanabilir ve bu çocuklar şaşırtıcı bir şekilde dijital dünyaya hızlı bir şekilde uyum sağlarlar. Anne karnından itibaren öğrenmeye başlarlar ve dijital deneyimleri bilinçli bir şekilde kullanma eğilimindedirler.

Sosyal medyanın etkisi, ilişkilere olan etkisiyle birlikte, işletmelerin pazarlama stratejilerindeki evrimle de gözlemlenmektedir. Bu dinamik ortam, bireylerin ve kurumların iletişim biçimlerini ve tüketici alışkanlıklarını sürekli olarak değiştirmektedir. Sosyal medyanın gelecekteki evrimi, teknolojik gelişmelerle birlikte, sosyal, kültürel, psikolojik ve ekonomik alanlarda daha fazla etki yaratmaya devam edecektir.

2. SOSYAL MEDYA VE DEĞİŞİM

Medya, internet aracılığıyla uçsuz bucaksız gücünü toplumlara yayarak iletilmek istenen haberin türünden bağımsız olarak geniş kitlelere aynı anda ulaşma yeteneğine sahiptir. Bu kitlelerin değerleri, tutumları, davranışları, bakış açıları ve düşünce şekilleri ne olursa olsun, aynı ileti geniş bir alanda duyurulmuş olur. Bu iletiler, kültürel değerlerin derinleşmesine katkı sağlayabileceği gibi, aynı zamanda kültürel değerlerden soyutlanmaya da neden olabilir. Bu noktada medyanın gücü, sadece bireyler üzerinde değil, aynı zamanda toplumlar üzerinde de etkisini göstermektedir.

Uluslararası medya, dünya genelindeki haberlere, bilimsel çalışmalara, buluşlara, yeniliklere ve dünyanın herhangi bir yerinde gerçekleşen olaylara aracılık ederek küresel bilgilendirme sağlamaktadır. Uluslararası medya, dünya devletlerinin ortak kamuoyu bilinci ve yardımlaşma duygularının gelişmesine katkıda bulunarak ortak kültürlerin ve milletlerin bir araya gelmesine olanak tanımakta, bu birlikteliklerin konuşulabilmesi, uzlaşılabilmesi veya ayrışabilmesine zemin oluşturmaktadır (Alav, 2020).

İnternetin yaşama girmesi, medyanın iletişim araçları olan cep telefonları, bilgisayarlar gibi araçlarla internet üzerinden yayılmasını sağlayarak küresel hareketliliği beraberinde getirmiştir. Bu süreç, dijital ortamları kaplayan sosyal medyanın, geleneksel medyayı arka plana itmesine neden olmuştur. Sosyal medya, kullanıcıların ağ teknolojilerini kullanarak etkileşimde bulunduğu bir platformu temsil eder. Sosyal medya, sadece teknolojik bir içeriğe sahip olmanın ötesinde, bireyleri ve toplumları sosyal ve kültürel düzeyde etkileyen bir yapıdır. Boyd'un (2008) ifadesiyle, sosyal medya kavramı, yeni iletişim ortamlarının yarattığı ağ teknolojileri için geliştirilmiş bir tanımdan daha fazlasını içerir. Sosyallik ve medya kavramları birbirinden ayrılamaz bir şekilde iç içedir. Günümüzde her yaş grubundan kullanıcı, sosyal medyadan bilgi edinebilir, çevrimiçi ortamlarda bulunabilir, bireysel mesajlarını ve çeşitli paylaşımlarını yapabilir, elektronik olarak iletişim kurabilir.

Sosyal medyanın teknolojik içeriği her geçen gün gelişirken, sosyal medya aynı zamanda bireyleri ve toplumları etkileyen sosyolojik etkilerle de doludur. Bu platformlar, bireylerin ve toplumların yaşam tarzlarını tamamen değiştirmiş, kullanıldığı sosyal ağlar bireyler ve toplumlar üzerinde sınırları zorlayan bir etki gücüne sahip olmuştur. Sosyal medyanın en popüler platformları arasında Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, Youtube gibi ağlar bulunmaktadır. Bu platformlar, insan yaşamının her anını kaplayarak duyguları, düşünceleri ve hareketleri içine alan etkileşimli bir yapı sunmaktadır. Sosyal medya, aynı anda farklı mesajları alabilme ve kişisel tepkilerle bu mesajlara yanıt verebilme özelliği ile interaktif iletişimi destekler.

Medyanın evrimi ve internetin etkisiyle, geleneksel medyanın yanı sıra sosyal medya da eğitimde önemli bir değişimi beraberinde getirmiştir. Sosyal medya, öğrencilerin ve öğretmenlerin bilgiye erişimini kolaylaştırırken, eğitim materyallerini paylaşma, etkileşimli öğrenme ortamları oluşturma ve küresel düzeyde öğrenci toplulukları kurma imkânı sunmaktadır. Bu sayede eğitimde sınırları aşan, yenilikçi ve katılımcı bir yaklaşım benimsenmiştir.

2.1. Sosyal Medya Gelişim Süreci ve Eğitime Yansımalar

İletişim teknolojilerinin gelişimi ve iletişim şekillerindeki değişiklikler dünyayı bütünleştirmiştir. İletişim teknolojilerinin medya çalışmaları üzerindeki etkisine bakıldığında, gelişen iletişim teknolojilerinin genel olarak herkesi etkilediği söylenebilir. Bireyler, topluluklar ve toplumlar olsun, gelişen iletişim teknolojileri, alışkanlıkları değiştirmiş ve istenilen yönde hareket edilmesini fark ettirmeden zorunlu kılmıştır. İletişim teknolojilerinin gelişimiyle birlikte medya ve iletişim sistemi hız kazanarak, daha geniş kitlelere daha hızlı ulaşım imkân sağlamıştır. Bu da iletişimde küreselleşme kavramını ortaya çıkarmıştır.

Çok uluslu medya kuruluşları ile toplumlararası engelleri ortadan kaldırma çalışmaları olduğu bilinmektedir. Toplumların kendi içlerinde yaptıkları uygulamalar dışında dünya genelinde küreselleşmenin gelişmesi için ortam ve koşulları düzenleyen bazı uluslararası kuruluşlar da küresel medyanın önünü açacak çalışmalar yapmışlardır (Sayılğan, 2008). Bu küresel medya düzeninin eğitim üzerindeki etkisi önemlidir. Eğitim kurumları, bu hızlı iletişim ortamında bilgiye daha hızlı erişim sağlama ve öğrencileri küresel olaylarla daha yakından buluşturma şansına sahiptir. Öğrenciler, uluslararası medya aracılığıyla dünyadaki çeşitli kültürleri ve olayları daha yakından takip edebilir, farklı perspektifleri anlama şansına sahip olabilir. Eğitimde küreselleşme, öğrencilere sadece kendi yerel perspektifleri değil, aynı zamanda küresel bir bakış açısını benimseme fırsatı sunabilir. Küreselleşme sürecinde medyanın, eğitim sistemlerini olumlu veya olumsuz etkileyebileceği unutulmamalıdır. Kültürel değerlerin küresel bir platformda paylaşılması ve öğrenilmesi, eğitimde çeşitliliğin artmasına ve öğrencilerin kültürel açıdan daha zengin bir deneyime sahip olmalarına katkıda bulunabilir. Ancak aynı zamanda, küresel medyanın etkisiyle yerel kültürlerin erozyona uğraması ve özgünlüklerini kaybetmeleri riski de vardır.

Küreselleşme sürecinde medya her şeyin yüksek değere endekslendiği bir pazar haline gelmiş olmasından dolayı eleştirel bir bakış açısı almıştır. Bu özelliğinden dolayı medyanın pazar ekonomisinin tüm özelliklerini taşıdığı vurgulanmıştır. Böylece medyanın küreselleşme sürecinde üretimde etkin rol oynadığı ifade edilmiştir. Medyanın sermaye sahiplerinin elinde olması, haber ve bilginin kontrol edilerek verilmesi anlamına gelmektedir (Aziz ve Sungur, 2014). Günümüzde gelişen iletişim teknolojileri toplumlar arası güçlü ağların kurulmasını sağlamıştır.

Ekonomiden, kültüre, siyasetten, sosyal alana kadar hakim olan bir ağlar bütünü oluşturulmuştur. Amaç geniş kitlelere ulaşabilmektir. Eğitim sistemleri, küresel medyanın etkisiyle daha fazla öğrenciye ulaşma ve eğitim materyallerini küresel bir perspektifle paylaşma fırsatına sahiptir. Ancak medyanın ekonomik faktörlere dayalı yapısı, eğitim içeriğinin şekillenmesinde ticari etkilerin artmasına yol açabilir. Eğitim kurumları, bu ticari etkilerle başa çıkarken öğrencilere özgün, kültürel açıdan zengin ve eleştirel düşünceyi teşvik eden bir eğitim sunma sorumluluğunu taşımaktadır.

Bireylerin ve toplumların yaşam biçimlerini belirlemede medyanın önemli bir rolü vardır. Gezin'in (2018) de ifade ettiği gibi "bireylere yaşam ve davranış biçimi sunan medyadan kültürel bağlamda toplum da etkilenmektedir. Örneğin; gündelik hayatın önemli bir unsuru ve insanın temel ihtiyaçlarından biri olan yeme-içme konusunda topluma gereken alışkanlıkları gelişen teknolojiler ile birlikte medya kazandırmaktadır" (s.96). Bu bağlamda eğitim, bireylere sadece akademik bilgi sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda onları çeşitli kültürlerle tanıştırma ve kültürel anlayışlarını geliştirme görevini üstlenmelidir (Crook, 2013). Medyanın etkisiyle, eğitimde kültürel çeşitlilik ve kültürler arası anlayış önemli bir rol oynamalıdır. Eğitim kurumları, öğrencilere farklı kültürleri anlama ve değerlendirme becerileri kazandırmak için çeşitli öğrenim materyalleri ve etkinlikler sunmalıdır.

Medyada ortaya konan metin veya haberler, bireylerin toplumsal ve bireysel algılarına göre hazırlanıp verilmektedir. Yaratılmak istenen algı, oluşturulmak istenen yargı hedef kitlenin hassas olduğu noktadan hazırlanmakta ve bunun diğer topluluklara veya kültürlere ulaşımı sağlanmaktadır. Özellikle sosyal medya aracılığı ile verilmek istenen mesaj kolaylıkla iletilmekte ve mesajı oluşturan kodlarla kişiler veya topluluklar etki altına alınabilmektedirler. Günümüzde kültürler, radyo, televizyon, gazete ile değil tamamen sosyal medya ile şekillenmektedir. Sosyal medyada üretilen ideoloji ve düşünce sunuş biçimleri izleyici kitlelerini etkilemekte ve düşünce sistemlerini istemsiz bir şekilde dönüştürmektedir. Strateji mi kültürü yoksa Kültür mü stratejiyi belirler sorusu karşısında verilecek yanıt, kültürün stratejiyi belirlediği iken, sosyal medya ile oluşturulan strateji kültürü etkiler denebilir. Gücünün bu denli önemli olduğu sosyal medyanın kullanımı da küreselleşme boyutunda o denli önemli bir yer tutmaktadır. Bu önem düşünüldüğünde, eğitim, öğrencilere medya mesajlarını eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme becerisi kazandırmalıdır (Luckin vd., 2012). Medyanın kültürleri nasıl etkilediği ve ideolojileri nasıl şekillendirdiği konuları, eğitim müfredatında daha belirgin bir yer bulmalıdır. Öğrencilere medya okur-yazarlığı öğretilerek, onların medya mesajlarına daha bilinçli bir şekilde yaklaşmaları sağlanmalıdır.

Genel olarak kültürler bakıldığında temel bazı yapısal özellikler taşıdıkları görülür. Bu özellikler irdelendikçe topluma ait kültürün işlevi ve niteliği ortaya çıkar. İletişim araçlarının gelişimi kadar hızlı olmasa da zaman içerisinde kültürlerin değiştiği söylenebilir. Haviland'ın (2004) da belirttiği gibi "değişim; çevre krizleri, yabancı istilası, kültür içerisinde davranış ve değerlerin farklılaşmasıyla meydana gelir" (s.84). "İnsan etkinlikleri sonucunda kültür oluşurken aynı anda kültür de insan etkinliklerinin oluşumunda etkilidir" (Barlowen, 2001, s.2). Bu ifadeden yola çıkarak yeryüzündeki en akıllı canlı varlık olan insanın geliştirdiği iletişim teknolojileri sayesinde kültürel değerler etkilenmekte ve insan etkinliklerinin bu etki yönünde gerçekleştiği söylenebilmektedir. Eğitim de öğrencilere kültürlerin değişimine ve evrimine dair bilgiler sunarak, onları farklı kültürlerle karşı anlayışlı kılmalıdır. Aynı zamanda, iletişim teknolojilerinin

kültürlere olan etkilerini inceleyen dersler aracılığıyla öğrencilere bu konuda kapsamlı bir bakış açısı kazandırılmalıdır.

Küreselleşme ile dünyanın büyük bir bölümünde kültürlerin birbirine yaklaştığı ve etkilendiği görülebilmektedir. Kültürlerin birbirinden etkilendiği günümüzde küresel kültür düşüncesi ortaya çıkmaktadır. Küreselleşme ile kültürlerin etkileşimi dolayısı ile de etki alanını güçlü tutan kültürün hakimiyeti görülebilmektedir. “Ayrılıklar, benzerlikler ve farklılıklar daha görünür hale geliyor. Bu süreçte, insanlığın kültürel ortak zemininin güçlenmesi, imkân dâhiline girmektedir” (Aydın vd., 2002, s. 21). Bu süreç dahilinde, eğitim, küreselleşme sürecinde öğrencilere kültürler arası iletişimi ve etkileşimi anlama becerilerini geliştirmeleri için fırsatlar sunmalıdır (Crook, 2013). Kültürler arası eğitim programları, öğrencilerin farklı kültürleri değerlendirme, anlama ve bu kültürlerle etkileşime geçme konusundaki yeteneklerini güçlendirebilir. Aynı zamanda, öğrencilere küresel sorunlara karşı duyarlılık kazandırmak için kültürler arası iş birliği ve anlayışı teşvik eden etkinliklere odaklanılmalıdır.

Teknolojinin gelişip, güçlenmesi ile bilgi üretimi ve dağıtımı da güçlenmiş, iletişimin küresel olarak kurulup yaşandığı bir dünya gözlenmeye başlamıştır. Medya, sosyal medya olarak ön plana çıkmış ve popüler kültür oluşmuştur. Yıldız’ın (2005) da vurguladığı gibi “popüler kültürün yaygınlaşmasıyla birlikte ortak zevkler ortaya çıktı. İletişim araçları sayesinde özellikle farklı yaş grubuna dâhil kesimler aynı dizileri, aynı filmleri, aynı haberleri seyredip dünyalarının benzeşmesinin ve aradaki iletişim uçurumunun yok olmasının sosyal dünyaları hemen hemen aynı olmaktadır” (s.139). Eğitim, popüler kültürün etkilerini değerlendirme ve öğrencilere medya tarafından şekillendirilen popüler kültürün etkilerini anlama konularında içerik sağlamalıdır (Crook, 2013; Yang vd., 2014). Medyanın etkisi altında ortak bir kültür oluşumuna karşı eleştirel bir bilinç geliştirmek, öğrencilere kendi değerlerini sorgulama yeteneği kazandırabilir. Ayrıca, eğitim kurumları öğrencilere medyanın popüler kültür oluşumundaki rolünü anlamaları için eleştirel düşünce becerilerini öğretebilir.

Gelişen iletişim teknolojileri, medyanın küresel etkileşimini ve kültürler arası bağlantıları daha da artırmıştır. Bu durum, bireylerin ve toplumların yaşam biçimlerini etkilemiş, kültürel çeşitlilikle birlikte küresel bir bilinç oluşturmuştur. Eğitim, bu değişen dinamiklere ayak uydurarak öğrencilere kültürler arası anlayış, eleştirel medya okur-yazarlığı ve küresel sorunlara duyarlılık kazandırmalıdır. Küresel medya, bilgiye erişimi kolaylaştırırsa da, eğitim sistemi bu bilgileri değerlendirmek, sorgulamak ve etkili bir şekilde kullanmak için öğrencilere rehberlik etmelidir. Böylece, küresel medyanın etkilerini anlamak ve bu etkilerle başa çıkabilmek için donanımlı bireyler yetiştirilebilir.

3. EĞİTİMDE KÜRESELLEŞME VE DİJİTALLEŞMENİN İZDÜŞÜMLERİ

Son yıllarda hızla değişen ve gelişen bir dünyada, eğitim süreçleri ve öğretmenlerin rolü de önemli bir değişim ve dönüşüm süreci geçirmiştir. Bu süreç, teknolojinin gelişimi, küreselleşme ve dijitalleşme gibi faktörlerin etkisiyle şekillenmiş, bireylerin, grupların ve toplumların yaşam biçimini derinden etkilemiştir. Bu bağlamda, eğitim süreçleri ve öğretmenlerin işlevleri, bu hızlı değişime ayak uydurarak kendi dinamiklerini yeniden şekillendirmek durumundadır. Özellikle küreselleşme kavramının ön plana çıkması, toplumların birbirinden etkilenmeye başlaması ve ortak bağlar oluşturmasıyla birlikte, eğitim süreçlerinde de çeşitli değişikliklere neden olmuştur. Gezgin ve İralı'nın (2017) çalışmalarında belirttiği gibi, küreselleşme toplumların sınırlarını

aşarak uluslararası bir boyuta ulaşmayı ifade eder. Bu durum, eğitimde yerel unsurların uluslararası düzeye taşınması, kültürler arası etkileşimin artması anlamına gelir.

Mengü (2012), küreselleşme ile ekonomi, politika, sosyal medya ve internetin birbirleriyle ilişkisini değerlendirirken, küreselleşme ideolojisinin teknolojiyi geliştirme, bireyleri kontrol etme ve manipüle etme gibi benzerlikler taşıdığını belirtmiştir. Bu noktada, öğretmenlerin dijital becerilere sahip olmaları ve öğrencilere bu konuda rehberlik etmeleri, eğitimde küresel perspektifin önemini vurgular.

Günümüzde sosyal medya ve internet, insanlar arasındaki ilişkileri ve bilgi paylaşımını önemli ölçüde etkilemiştir. Işık'ın (2014) belirttiği gibi, iletişim ağlarının merkezileşmesi, ortak tüketim ve eğlence normlarını oluşturmuştur. Bu durum, eğitimde de iletişimin önemli bir unsuru haline gelmiş, öğrenci ve öğretmen arasındaki etkileşimi artırmıştır.

Dijitalleşmenin küresel çapta ortak ağlarla gerçekleşmesi, iletişimin küresel yayılımını sağlamış ve medyanın ön plana çıkmasına neden olmuştur. Medya, sosyal ağlarda öne çıktıkça kullanılan dil ve mesajlar da daha fazla önem kazanmıştır. Köksal'ın (2003) belirttiği gibi, dil, toplumsal kurumlar arasında ayrıcalıklı bir yere sahiptir ve kültürün iletişimdeki rolünü anlatmak için hayati öneme sahiptir.

Küreselleşme, kültür, dil ve toplum ile ilişkilidir. Kültür, bir toplumda geçerliliği olan dil, duygu, düşünce, inanç, sanat ve yaşayış öğelerini kapsar (Turan, 2003). Bu bağlamda, öğretmenler küreselleşmenin etkisi altında kalan öğrencilere kültürel farklılıkları anlama ve değerlendirme becerileri kazandırmak amacıyla eğitim vermelidirler. Dijitalleşme ve küreselleşmenin toplumları daha şeffaf hale getirmesi, değerlerin paylaşılmasını kolaylaştırmış ve toplumları birbirine daha fazla yaklaştırmıştır. Ancak, bu süreçte ortaya çıkan birçok faktör, öğretmenlerin eğitim yaklaşımlarını ve metotlarını gözden geçirmelerini gerektirebilir. Eğitim süreçlerinde kültürler arası etkileşimi artırmak ve öğrencileri küresel vatandaşlar olarak yetiştirmek, öğretmenlerin önemli bir sorumluluğudur.

Teknolojinin gelişimi ile birlikte, medya ve iletişim alanındaki değişiklikler de dikkate alınmalıdır. Yeni medya, dijitalleşme ve iletişim teknolojileri, öğrencilere farklı bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Bu nedenle, öğretmenlerin dijital araçları etkili bir şekilde kullanabilmeleri ve öğrencilere bu teknolojileri öğretebilmeleri önemlidir (Luckin vd., 2012).

Sonuç olarak, eğitim süreçleri ve öğretmenlerin işlevleri, küreselleşme ve dijitalleşmenin etkisi altında sürekli olarak evrim geçirmektedir. Öğretmenler, öğrencilere küresel dünyada etkili iletişim kurma, kültürler arası anlayış geliştirme ve teknolojiyi etkili bir şekilde kullanma becerilerini kazandırmak için çaba göstermelidirler. Bu, sadece bilgi aktarımını değil, aynı zamanda öğrencilerin küresel sorunlara duyarlı bireyler olarak yetişmelerini sağlamak adına da önemlidir.

3.1. Sosyal Medyanın Eğitim ve Öğretmen İşlevlerine Etkisi: Değişen İletişim Dinamikleri

Sosyal medyada iletişim süreci, eğitim süreçleri ve öğretmenlerin işleri üzerinde açık, hızlı, ve karşılıklı geri bildirim alışverişi açısından önemli etkiler yaratmaktadır. Sosyal medyanın içinde olup aynı zamanda dışında olabilme özelliği, Alav'ın (2020) belirttiği gibi, sosyal medyanın bir hibrit varlık olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle eğitim süreçlerinde, öğretmenler sosyal

medyayı kullanarak öğrencilerle etkileşim kurabilir, anlık geri bildirim alabilir ve öğrencilerin düşünce ve görüşlerini paylaşmalarını teşvik edebilirler.

Geleneksel medya ile sosyal medya arasındaki farklılıklar ele alındığında, sosyal medyanın mesajları katılımcı ve açık kaynaklı bir yapıda olduğu görülmektedir. Bu durum, öğretmenlerin öğrencilere bilgi aktarımında etkileşimi artırabilir. Eğitim süreçlerinde, öğrencilere yönlendirici ve etkileşimli mesajlar vermek, sosyal medyanın katılımcı yapısından faydalanabilir. Bu aynı zamanda öğrencilerin bilinçaltına etki eden geleneksel medya yerine daha etkileşimli bir öğrenme deneyimi sunabilir.

Toplumsal yapı içindeki değişimlerin bireyden başlayarak genel bir etki yaratması, eğitim süreçleri ve öğretmenlerin rolü üzerinde de etkili olabilir. Öğrencilerin sosyal medya aracılığıyla bilgiye ulaşma hızı ve içerikleri paylaşma yetenekleri, öğretmenlerin ders içeriğini daha çekici ve öğrenci odaklı hale getirmelerine olanak tanır.

Sosyal medyanın bireyler ve topluluklar üzerindeki etkisinin, eğitim süreçlerine ve öğretmenlerin işlevlerine etki ettiği düşünüldüğünde, eğitimcilerin bu platformları etkili bir şekilde kullanması önem kazanmaktadır. Öğretmenler, sosyal medyayı sınıf içi etkileşimi artırmak, öğrencileri desteklemek ve eğitim materyallerini paylaşmak için kullanabilirler.

Sosyal medyanın küresel erişim gücü, eğitim süreçlerindeki sınırları ortadan kaldırabilir ve öğrencilere farklı kültürleri, düşünce sistemlerini tanıma fırsatı sunabilir. Bu da öğrencilerin küresel perspektif kazanmalarına yardımcı olabilir.

Sosyal medyanın toplumsal yapının şekillenmesindeki rolü değerlendirildiğinde, eğitimcilerin öğrencilere sosyal sorumluluk, çeşitlilik ve kültürel anlayış konularında rehberlik etmeleri önemlidir. Bu, öğrencilerin sosyal medyayı olumlu bir şekilde kullanmalarına ve toplumlarına daha duyarlı bireyler olmalarına katkı sağlar (Crook, 2013).

Sosyal medya, eğitim süreçleri ve öğretmenlerin işlevleri açısından oldukça önemli bir araçtır. Kişiler arasındaki etkileşim, sosyal medyanın sunduğu iki yönlü iletişimde gönderici ve alıcılar arasında gerçekleşir. Öğretmenler, bu etkileşimden yararlanarak öğrencilerle daha etkin bir iletişim kurabilir ve eğitim materyallerini sosyal medya aracılığıyla paylaşabilirler (Luckin vd., 2012). Özellikle eğitim süreçlerinde öğrenci katılımını teşvik etmek ve ders materyallerini daha çekici hale getirmek adına sosyal medya platformları etkili birer araç olarak kullanılabilir.

Sosyal medyada iletilen mesajların kodlanması ve hedef kitleye ulaştırılması önemlidir. Öğretmenler, ders içeriğini sosyal medya üzerinden öğrencilere aktarırken, içeriği öğrencilerin anlayabileceği bir dilde sunmalı ve etkili görsel materyallerle desteklemelidir. Ayrıca, öğretmenlerin eğitim süreçlerinde öğrencilerle etkileşimde bulunmaları ve öğrenci katılımını artırmaları, sosyal medyanın eğitimdeki rolünü daha da güçlendirebilir.

Sosyal medyanın propaganda amaçlı kullanımları da dikkate alındığında, öğretmenlerin öğrencilere medya okuryazarlığı konusunda rehberlik etmeleri önemlidir. Öğrencilerin sosyal medyada karşılaştıkları bilgileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmeleri ve doğru kaynaklara yönlendirilmeleri, eğitim süreçlerinin bir parçası olabilir.

Toplumsal yapıdaki sosyal sınıflar ve kitleler, öğrenci gruplarını da etkiler. Öğretmenler, sosyal medyayı kullanarak öğrenci grupları arasında bağlantılar kurabilir ve eğitim içeriğini farklı sosyal sınıflara hitap edecek şekilde çeşitlendirebilirler. Bu, eğitim süreçlerini daha kapsayıcı hale getirerek öğrencilere daha iyi ulaşmayı sağlar. Sonuç olarak, sosyal medya eğitimde güçlü bir araçtır ve öğretmenlerin bu platformları etkili bir şekilde kullanmaları, öğrenci katılımını artırabilir ve eğitim süreçlerini daha etkili kılabilir.

4. SONUÇ

Sonuç olarak, günümüzde sosyal medyanın etkisiyle birbirini tanımayan bireyler, farklı sınıf, kültür, meslek ve yaşam tarzlarından gelen paylaşımlar aracılığıyla sanal ortamda bir araya gelmekte ve düşünce, fikir alışverişi yapabilmektedirler. Fiziksel birliktelikten daha az önemli hale gelen bu durum, sosyal medyanın etkileşimi artırıcı ve birleştirici gücünü vurgular. Kitlelerin oluşturulmasında etkili olan sosyal etkileşimin, ortak hedeflere dayandığı ve açık, aktif, dinamik bir toplum yapısının varlığını gerektirdiği belirtilmektedir (Alav, 2020).

Teknolojik gelişmelerle birlikte kitle iletişim araçlarının evrim geçirmesi, sosyal medyanın kişisel ve toplumsal iletişimi bir araya getirerek kitleleri oluşturmasına olanak tanımıştır. Sosyal medya, kişilerin sadece kendi toplumlarından değil, farklı kültürlerden de etkilenmelerine olanak sağlayarak toplumsal yapıdaki değişimi tetiklemiştir. Ancak, sosyal medya kullanım sıklığıyla doğru orantılı olarak kişilerin ve toplumların birbirlerinden ne kadar etkilendikleri gözlemlenmektedir.

Medya ile kişiler arasında olumlu bir iletişim ve karşılıklı güven olduğu sürece, sosyal medyanın paylaşımları hızla geniş kitlelere ulaşabilmekte ve etkileşim yüksek seviyelerde gerçekleşebilmektedir. Ancak, sosyal medyanın sağlıklı bir şekilde toplumsal yapıya katkı sağlayabilmesi için bireylerin kontrollü bir şekilde bu ortama uyum sağlaması önem arz etmektedir. Kültürlerarası iletişimde ise sosyal medyanın mesajlarını doğru bir şekilde yorumlayabilmesi ve etik kurallar çerçevesinde iletişim kurabilmesi büyük önem taşımaktadır (Crook, 2013).

Alav'ın belirttiği gibi, "Medya ve bireyler arasındaki etkileşim süreci, bilim ve bilgi toplumu olma hedefine doğru karşılıklı bir yönlendirme sağlandığı müddetçe daha sağlıklı ve verimli bir ilişki oluşturacaktır" (2020, s.75). Bu noktada, eğitim süreçleri ve öğretmenlerin rolü de ön plana çıkmaktadır. Eğitim, bireylerin sosyal medyayı bilinçli bir şekilde kullanabilmesi, etik değerleri anlayabilmesi ve toplumsal etkileşimde doğru yönlendirilmesi için kritik bir öneme sahiptir (Yang vd., 2014). Öğretmenler, öğrencilere medya okuryazarlığı kazandırmak ve sosyal medya etkileşimlerini değerlendirebilmeleri için rehberlik etmekle sorumludur. Bu çerçevede, eğitim süreçleri, sosyal medyanın toplumsal etkilerini şekillendirmede kilit bir role sahiptir.

KAYNAKÇA

- Aktan, E. (2017). *Sosyal medya ve siyasal katılım*. Eğitim Yayınevi.
- Alav, O. (2020). *Kitle iletişim araçları medya: Medyanın birey ve toplumsal yapıya etkileri*. Hiperlink Yayınları.

- Aydın M. S., Erdoğan M., Sarıbay A. Y., Bolay S. H., & Altan M. (2002). *Küreselleşme: Siyasi, ekonomik ve kültürel boyutlarıyla küreselleşmeye genel bir bakış*. Sosyal Bilimler Dizisi, (3. Baskı). Ufuk Kitapları.
- Aziz A., & Sungur S. (2014). *İletişim*, (1. Baskı). Hiperlink Yayınları.
- Barloewen, Constantin (2001). *Modernleşme ve küreselleşme sürecinde kültürel kimlik*. Konrad Adenauer Vakfı Yayınları.
- Bostancı, M. (2015). *Sosyal medya ve siyaset*. Palet Yayınları.
- Boyd, D. M. (2008). *American teen sociality in networked publics*. (Doktora Tezi). Berkeley Üniversitesi.
- Crook, C. (2013). Learning as cultural practice. In *Distributed Learning* (pp. 152-169). Routledge.
- Davran, İ. (2020). *Üniversite öğrencilerinin sosyal medya tutumlarının akademik güdülenmeye etkisi*. Hiperlink Yayınları.
- Durna, T., Binark, M., & Bayraktutan, G. (2019). *İletişim hakkı ve yeni medya tehditler ve olanaklar*, (1. Baskı). Medya ve Gazetecilik Dizisi.
- Genç, H. (2010). İnternetteki etkileşim merkezi sosyal ağlar ve Eeş 2.0 uygulamaları. *Akademik Bilişim 10 – XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*.
- Gezgin, S. (2018). *Dijital çağda iletişim*. Eğitim Yayınevi.
- Gezgin, S. (2018). *Medya ve iletişime diyalektik bakış*, (1. Baskı). Eğitim Yayınevi.
- Gezgin, S., & İralı A. E. (2017). *Yeni medya analizleri*. Eğitim Yayınevi.
- Gümüş, S., Güngör, S., & Bilim, H. G. G. (2014). *İnternet reklamlarının tüketicinin satın alma davranışlarına etkileri*. Hiperlink Yayınları.
- Haviland, W. A. (2004). *Cultural anthropology*. Paperback.
- Işık, M. (2014). *Medyada yeni yaklaşımlar*. Eğitim Kitabevi.
- Kirel, Ç., Kayaoğlu, A., & Gökdağ, R. (2004). *Sosyal psikoloji*. Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.
- Köksal, A. (2003). Dil yetisi ve sanatsal yaratıcılık için anadilin önemi. *Dil ve Dilimiz Türkçe Sempozyum Bildirileri*, Tömer Yayınları.
- Luckin, R., Bligh, B., Manches, A., Ainsworth, S., Crook, C., & Noss, R. (2012). *Decoding learning: The proof, promise and potential of digital education*. Nesta Report.
- Mengü, S. Ç. (2012). *Halkla ilişkiler- Bir kültür politikası*. Eğitim Kitabevi.
- Özüpek, M. N. (2018). *İmaj ve türleri – İmaja dair her şey -*. Eğitim Yayınevi.
- Safko, L. (2012). *The social media bible: Tactics, tools, and strategies for business success*. (3rd ed.). Wiley Publishing.
- Sayar, T. E. (2019). Dijitalleşen dil: Emoji ve kısaltmalar dilimizi değiş(geliş)tirecek mi?. Mehmet Gökhan Genel (Ed.). *İletişim çağında dijital kültür*. Eğitim Yayınevi.
- Sayılgan, Ş., Bilgili C., & Tan N. (2018). *Küreselleşme sürecinde Türkiye’de yabancı sermayenin medyaya girişi: Medya eleştirileri*. Beta Yayınları.
- Şengül, O. (2017). *2 Saatte A’dan Z’ye dijital pazarlama*. Ceres Yayınları.

Turan, Ş. (2003). Kültürün korunması açısından anadilin önemi. *Dil ve dilimiz Türkçe Sempozyum Bildirileri*. Tömer Yayınları.

Uçak, O. (2018). *Dijital medya ve gazetecilik*. Eğitim Yayınevi.

Yang, Y., Crook, C., & O'Malley, C. (2014). Can a social networking site support afterschool group learning of Mandarin?. *Learning, Media and Technology*, 39(3), 267-282.
<https://doi.org/10.1080/17439884.2013.839564>

Yıldız, Ş. (2005). *Dil, kültür, iletişim ve medya*. Sinemis Yayınları.